

ผลฉับพลันของการผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืดในท่าย่อกระโดดที่มีต่อพลังสูงสุดและคลื่นไฟฟ้ากล้ามเนื้อ

นภารัตน์ ดวงจันทร์ และสุทธิกร อาภาณุกุล

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Received: 21 May 2019 / Revised: 25 June 2020 / Accepted: 23 March 2023

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลฉับพลันของการผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืดในท่าย่อกระโดดที่มีต่อพลังสูงสุดและคลื่นไฟฟ้ากล้ามเนื้อ

วิธีดำเนินการ การวิจัยครั้งนี้ศึกษาในนิสิตชาย คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เลือกแบบเฉพาะเจาะจง อายุเฉลี่ย 18-25 ปี จำนวน 13 คน ทำการทดสอบการผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืดในท่าย่อกระโดดที่สัดส่วน 90:10, 80:20, 70:30, 60:40 และ 50:50 โดยทำการแบกน้ำหนักย่อกระโดด 6 ครั้งไม่ต่อเนื่องกัน จำนวน 1 เซต ที่ความหนัก 30% ของความแข็งแรงสูงสุด การทดสอบแต่ละรูปแบบจะห่างกันไม่น้อยกว่า 48 ชม. และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความแตกต่างโดยใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวชนิดวัดซ้ำ (One-way analysis of variance with repeated measure) กำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัย

1. ค่าเฉลี่ยของค่าพลังสูงสุดของสัดส่วนการผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืด 50:50 แตกต่างกับสัดส่วนของการผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืด 90:10 และ 80:20 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และค่าเฉลี่ยของค่าพลังสูงสุดของสัดส่วนการผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืด 90:10, 80:20, 70:30 และ 60:40 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ค่าเฉลี่ยของค่าของค่าคลื่นไฟฟ้ากล้ามเนื้อของสัดส่วนการผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืด 90:10, 80:20, 70:30, 60:40 และ 50:50 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย การผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืด ที่ความหนัก 30% ของ 1RM ในสัดส่วนการผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืด 50:50 ในท่าย่อกระโดด สามารถพัฒนาพลังสูงสุดได้ดีกว่าสัดส่วนการผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืด 90:10, 80:20, 70:30 และ 60:40

คำสำคัญ: พลังสูงสุด / คลื่นไฟฟ้ากล้ามเนื้อ / การผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืด / ท่าย่อกระโดด

ACUTE EFFECTS OF COMBINED WEIGHT AND ELASTIC RESISTANCE DURING JUMP SQUATS ON PEAK POWER AND ELECTROMYOGRAPHY

Naparat DOUNGCHAN and Suttikorn APANUKUL

Faculty of Sports Science, Chulalongkorn University

Received: 21 May 2019 / Revised: 25 June 2020 / Accepted: 23 March 2023

Abstract

Purpose The purpose of this study was to investigate and to compare acute effects of combined weight and elastic resistance during jump squats on peak power and electromyography.

Method Thirteen male (Purposive sampling) from Faculty of sports science, Chulalongkorn University. (Age, 18-25 years old.) performed 1 set of 6 repetitions of jump squats at 30% of 1RM. A counterbalance experimental design was used for various combined weight and elastic resistance training at 90:10, 80:20, 70:30, 60:40 and 50:50 respectively. Each experiment was conducted after 48 hours of the experiment. The data were analyzed by using mean, standard deviation and located the difference by using one-way of variance with repeated measures. The significant was set at $p < .05$.

Results

1. The average value of peak power of combined weight and elastic training at 50:50 was significant higher than combined weight and elastic training at 90:10 and 80:20 ($p < .05$). No significant different in peak power was observed between the combined weight and elastic training at 90:10, 80:20, 70:30 and 60:40.

2. The average value of Rectus femoris, Vastus medialis, Gastrocnemius medialis and Tibialis anterior electromyography with combined weight and elastic training at 90:10, 80:20, 70:30, 60:40 and 50:50 was no significant at .05.

Conclusion The combined weight and elastic resistance training at 50:50 during jump squats at 30% of 1RM can be used to enhance peak power speed better than the combined weight and elastic resistance training at 90:10, 80:20, 70:30 and 60:40.

Keywords: Peak Power / Electromyography / Combined Weight and Elastic resistance training / Jump Squats

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาพลังกล้ามเนื้อสามารถทำได้หลายวิธี การแบกน้ำหนักย่อกระโดด (Jump Squats with weight) เป็นวิธีหนึ่งที่เหมาะสมที่สุดที่ทำให้นักกีฬาสามารถแสดงพลังกล้ามเนื้อออกมาได้มากที่สุด เนื่องจากการพัฒนาพลังกล้ามเนื้อรูปแบบหนึ่งที่ใช้เวลาในการฝึกน้อยกว่าการฝึกพลัยโอเมตริกควบคู่กับการฝึกด้วยน้ำหนัก โดยการใช้ข้อดีของการฝึกพลัยโอเมตริกที่มีการเคลื่อนไหวด้วยอัตราความเร็วสูงและการเร่งความเร็วตลอดช่วงการเคลื่อนไหว (Wilson, Newton, Merphy, & Humphries, 1993) และส่งผลให้เกิดการพัฒนาความสามารถในการเคลื่อนไหวทางการกีฬาได้ดีกว่าการฝึกด้วยน้ำหนักทั่วไปหรือการฝึกพลัยโอเมตริกเพียงอย่างเดียว (ชนินทร์ชัย อินทราภรณ์, 2554) การเคลื่อนไหวของการฝึกแบกน้ำหนักย่อกระโดดแบ่งออกเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงการกระโดดขึ้นจากพื้น (Propulsive phase) และช่วงการลงสู่พื้น (Landing phase) (Hori, Newton, Andrews, Kawamori, McGuigan, & Nosaka, 2008) จากการศึกษาเกี่ยวกับความหนักที่เหมาะสมสำหรับการแบกน้ำหนักย่อกระโดด ในการพัฒนาพลังกล้ามเนื้อสูงสุดโดยการแบกน้ำหนักย่อกระโดด ด้วยการกำหนดความหนักเปอร์เซ็นต์ของ 1 อาร์เอ็ม ที่ระดับแตกต่างกันพบว่าความหนัก 30 เปอร์เซ็นต์ของ 1 อาร์เอ็ม เป็นความหนักที่ทำให้นักกีฬาสามารถแสดงพลังกล้ามเนื้อสูงสุดออกมา (Thomas, Kraemer, Spiering, Volek, Anderson, & Maresh, 2007; Wilson et al, 1993; Moritani, Muro, Ishida, & Taguchi, 1987; Kaneko, Fuchimoto, Tojil, & Suei, 1983) นอกจากนี้ยังมีการศึกษาการเปรียบเทียบความหนักที่ใช้ในขณะทำการแบกน้ำหนักย่อกระโดด โดยการเปรียบเทียบระหว่างความหนักที่มาก (80 เปอร์เซ็นต์ของ 1 อาร์เอ็ม) กับความหนักที่น้อย (30 เปอร์เซ็นต์ของ 1 อาร์เอ็ม) พบว่าการใช้ความหนักน้อยมีผลให้ความสามารถต่างๆ ของกล้ามเนื้อเพิ่มขึ้นได้ดีกว่าการใช้ความหนักมาก รวมทั้งยังส่งผลไปถึงการเพิ่มความสูงในการ

กระโดดได้ (Cronin & Crewther, 2004; McBride, Triplett- McBride, Davie, & Newton, 2002; Wilson et al., 1993; Moritani et al., 1987; Thomas et al., 2007; Kaneko et al., 1983; Cronin & Crewther, 2004)

การแบกน้ำหนักย่อกระโดด (Jump Squats with weight) เป็นทักษะหนึ่งที่ทำให้กล้ามเนื้อขามัดต่างๆ ทำงานต่อเนื่องกัน โดยกล้ามเนื้อจะทำงานเริ่มจากการหดตัวของกล้ามเนื้อแบบยืดยาวออก (Eccentric contraction) จนกระทั่งสุดความยาวของกล้ามเนื้อมีสภาพตึงตัวสูงสุดทำให้เกิดภาวะสะสมพลังระเบิดที่มีลักษณะเป็นความแข็งแรงในรูปแบบการเกร็งตัวที่ไม่เปลี่ยนรูปร่างของกล้ามเนื้อ (Isometric contraction) ก่อนที่จะเปลี่ยนเป็นการหดตัวของกล้ามเนื้อแบบหดสั้นเข้า (Concentric contraction) แบบทันทีทันใด (Umberger, 1998) การแบกน้ำหนักย่อกระโดดต้องอาศัยความสามารถของกล้ามเนื้อที่มีความแข็งแรงในการปลดปล่อยพลังระเบิด (Explosive Strength) ออกมา (Yessis, 2000) เมื่อนำการฝึกพลังกล้ามเนื้อในท่าแบกน้ำหนักย่อกระโดดมาใช้ฝึกกับนักกีฬาพบว่าเมื่อนักกีฬายกน้ำหนักผ่านไปในเวลาหนึ่งแรงที่ใช้ในการยกจะไม่เท่ากันตลอดช่วงการยก ถ้าทำการยกแบบต่อเนื่องติดต่อกันจะเห็นว่าแรงที่ใช้ในการยกน้ำหนักในครั้งแรกและครั้งสุดท้ายจะมีแรงที่มากกระทำต่อน้ำหนักไม่เท่ากันตลอดช่วงเคลื่อนไหว

ปัจจุบันผู้ฝึกสอนกีฬาได้พยายามหารูปแบบการฝึกใหม่ๆ เพื่อใช้ในการพัฒนาความสามารถในขณะทำการแข่งขัน (Performance) เป็นที่รู้โดยทั่วกันว่าตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาไม่กี่ปีได้มีการฝึกใหม่รูปแบบหนึ่งที่ได้รับการยอมรับให้เป็นการฝึกที่ใช้กันทั่วโลกการฝึกนั้นคือการนำยางยืด (Elastic resistance bands) มาติดกับอุปกรณ์ออกกำลังกายแบบฟรีเวท (Free weight) (Baker & Newton, 2005; Findley, 2004; Heinecke, Jovick, Cooper, & Wicehert, 2004; Warpera, 2002; Simmons, 1999

) จากการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า การใช้ยางยืดที่มีแรงต้าน 1.45 กิโลกรัม, 2.74 กิโลกรัม, 4.96 กิโลกรัม และ 6.14 กิโลกรัม สามารถเพิ่มพลังสูงสุดได้ (Benjapont & Intiraporn, 2015) การใช้แรงต้านจากยางยืดผสมกับแรงต้านจากอุปกรณ์ออกกำลังกายแบบฟรีเวทคือการใช้ยางยืดผูกติดไว้กับบาร์เบลทำให้เกิดความแตกต่างจากการฝึกยกด้วยแรงต้านจากบาร์เบลเพียงอย่างเดียว เพราะแรงต้านของน้ำหนักจากภายนอกที่ใช้ในการยกจะคงที่หรือไม่มีการเปลี่ยนแปลงแรงต้านจากภายนอกตลอดการเคลื่อนไหว (Dynamic constant external resistance) ถึงแม้ว่าแรงต้านที่เกิดขึ้นจากภายนอกจะคงที่แต่การออกแรงของกล้ามเนื้อจะไม่คงที่ เพราะการออกแรงของกล้ามเนื้อจะขึ้นอยู่กับมุมของการเคลื่อนไหว (Fleck & Kraemer, 2004; Harman, Baechele, & Earle, 2000) แต่แรงต้านของการผูกยางยืดติดกับบาร์เบลจะให้แรงต้านแบบเปลี่ยนแปลงค่าได้ (Variable resistance) เมื่อทำการยกบาร์เบลให้สูงขึ้นแรงต้านจากยางยืดก็จะค่อยๆ เพิ่มขึ้นตามระยะทางที่ยางยืดถูกดึงออกไป เพราะฉะนั้นนี่เป็นเหตุผลสำคัญที่ได้มีการผสมผสานยางยืดกับบาร์เบลเพื่อที่จะได้ช่วยลดข้อด้อยของกันและกันได้ เนื่องจากการใช้ยางยืดอย่างเดียวจะส่งผลให้แรงต้านที่เกิดขึ้นในช่วงหนึ่งส่วนสี่แรกหรือเรียกว่าในช่วงการเร่ง (The acceleration phase) ของการยกจะมีค่าน้อย แต่การออกแรงของกล้ามเนื้อจะมากที่สุดในช่วงนี้เมื่อใช้แรงต้านจากบาร์เบลในการยก เพื่อลดข้อด้อยของการฝึกโดยใช้แรงต้านจากบาร์เบลเพียงอย่างเดียว การเพิ่มแรงต้านของยางยืดในช่วงหนึ่งในสี่สุดท้ายของช่วงคอนเซนตริก หรือเรียกว่าช่วงความหน่วง (The deceleration phase) (Behm, 1988) ซึ่งเป็นช่วงเดียวที่กล้ามเนื้อจะออกแรงน้อยกว่าน้ำหนักของบาร์เบล (Fleck & Kraemer, 2004) จะเห็นได้ว่าการเพิ่มยางยืดจะทำให้กล้ามเนื้อออกแรงในการยกมากขึ้นในช่วงท้ายของการยกช่วงคอนเซนตริก (Baker & Newton, 2005; Findley,

2004; Heinecke et al., 2004; Warpeha, 2002; Simmons, 1999)

จากการศึกษาของวิจัยหลายๆ งานพบว่า การทดสอบและการฝึกด้วยการใช้แรงต้านจากบาร์เบลผสมกับแรงต้านจากยางยืดในท่าแบคสควอท (Back squat) และเบ็นช์ เพลส (Bench press) สามารถทำให้เกิดการพัฒนาความแข็งแรงและพลังกล้ามเนื้อในนักกีฬาได้ดีกว่าในการทดสอบและการฝึกโดยใช้แรงต้านจากบาร์เบลเพียงอย่างเดียว (Anderson, Sforzo, & Sigg, 2008; Bellar, Muller, Barkley, Kim, Ida, Ryan et al., 2011; Rhea, Kenn, & Dermody, 2009; Wallace, Winchester, & McGuigan, 2006) เป็นที่รู้โดยทั่วกันว่าการผสมผสานแรงต้านจากน้ำหนักกับยางยืดจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพให้กับนักกีฬาได้ดีกว่าการฝึกด้วยน้ำหนักเพียงอย่างเดียว เช่นเดียวกับกัมปนาท และคณะ (Kampanart, Chaninchai, & Chaipat, 2016) พบว่าการผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืดในสัดส่วนน้ำหนักต่อยางยืดที่ 90 : 10 เป็นสัดส่วนที่เหมาะสมที่สุดที่ทำให้พลัง แรง และความเร็วในการทำท่าคลีนพูล (Clean pull) เพิ่มขึ้น ซึ่งแตกต่างจาก เบลล่า และคณะ (Bellar et al., 2011) พบว่าการผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืดในสัดส่วนน้ำหนักต่อยางยืดที่ 85 : 15 สามารถช่วยเพิ่มความแข็งแรงในการทำเบ็นช์ เพลส (Bench press) ได้ นอกจากนั้นการศึกษาของ โคเรย์ และคณะ (Corey et al., 2008) พบว่าการผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืดในสัดส่วนน้ำหนักต่อยางยืดที่ 80 : 20 สามารถพัฒนาความแข็งแรงของร่างกายส่วนบน (Upper body) และพัฒนาพลังกล้ามเนื้อของร่างกายส่วนล่าง (Lower body) ได้มากกว่าในกลุ่มที่ฝึกด้วยแรงต้านจากน้ำหนักเพียงอย่างเดียว

นอกจากนี้ยังมีการศึกษาที่เกี่ยวกับการเปรียบเทียบการทำงานของคลื่นไฟฟ้ากล้ามเนื้อระหว่างการผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืด

เปรียบเทียบกับการศึกษาการฝึกด้วยน้ำหนักอย่างเดียว การศึกษาของ แอนเดอร์เซน และคณะ (Andersen, Fimland, Kolnes, & Saeterbakken, 2015) พบว่าการผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืดทำให้กล้ามเนื้อมีการทำงานมากกว่าการใช้แรงต้านจากน้ำหนักเพียงอย่างเดียว ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เซเตอร์เบคเคน และคณะ (Saeterbakken, Andersen, & Tillaar, 2016) พบว่าการเพิ่มของแรงต้านด้วยยางยืดในขณะที่ทำท่าสควอททำให้กล้ามเนื้อมีการทำงานมากกว่าการฝึกด้วยน้ำหนักเพียงอย่างเดียว จากการศึกษานี้เห็นได้ว่าการผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืดสามารถช่วยพัฒนาประสิทธิภาพและมีส่วนช่วยที่ทำให้กล้ามเนื้อทำงานเพิ่มขึ้นมากกว่าการใช้แรงต้านของน้ำหนักเพียงอย่างเดียว

จากการศึกษาข้างต้นพบว่าท่าแบกน้ำหนักย่อกระโดดสามารถพัฒนาพลังกล้ามเนื้อ (Muscle Power) ได้ดี ยิ่งนำมาฝึกรวมกับการผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืดยังสามารถทำให้เกิดการพัฒนามากยิ่งขึ้น และจากการศึกษาข้างต้นพบว่างานวิจัยให้ผลการศึกษาที่ต่างกันและยังพบข้อขัดแย้งในการเลือกสัดส่วนที่ใช้ในการผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืด ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสัดส่วนที่แตกต่างกันของการผสมผสานการฝึกน้ำหนักและยางยืดในท่าย่อกระโดดที่มีต่อพลังสูงสุดและคลื่นไฟฟ้ากล้ามเนื้อ เพื่อเป็นแนวทางการศึกษาการผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืดในท่าย่อกระโดด และเป็นทางเลือกในการออกโปรแกรมการฝึกพลังกล้ามเนื้อให้กับนักกีฬาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาและเพื่อเปรียบเทียบผลนับพลันของการผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืดในท่าย่อกระโดดที่มีต่อพลังสูงสุดและคลื่นไฟฟ้ากล้ามเนื้อ

สมมติฐานของการวิจัย

การทดสอบที่ความหนัก 30 เปอร์เซ็นต์ของความแข็งแรงสูงสุด (1RM) โดยการผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืดในสัดส่วน 90:10, 80:20, 70:30, 60:40 และ 50:50 จะส่งผลต่อพลังสูงสุด แรงสูงสุด ความเร็วสูงสุด และอัตราการพัฒนาแรงที่แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental research) และได้ผ่านการพิจารณาจริยธรรมวิจัยจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รับรองเมื่อวันที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2562

กลุ่มตัวอย่าง นิสิตเพศชาย คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อายุระหว่าง 18-25 ปี โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 13 คน หลังจากนั้นทำการแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 5 ลำดับ ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) โดยแต่ละลำดับจะทำตามเงื่อนไขรูปแบบ “Counter balance design”

เกณฑ์การคัดเลือกผู้เข้าร่วมวิจัย

1. เป็นนิสิต เพศชาย คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อายุระหว่าง 18-25 ปี
2. ไม่มีอาการบาดเจ็บทางร่างกายที่เกี่ยวข้องกับกล้ามเนื้อและข้อต่อ
3. ไม่ป่วยเป็นโรคหัวใจ หอบหืด ความดันโลหิต และกลุ่มตัวอย่างจะต้องกรอกข้อมูลในแบบสอบถามตอนที่ 2 ทุกข้อ และจะต้องผ่านทุกข้อถึงจะมีสิทธิ์เข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้
4. จะต้องมีความแข็งแรงพื้นฐานในระดับที่สามารถแบกน้ำหนักย่อท่ามูม 110 องศา ไม่ต่ำกว่า 1.5 เท่าของน้ำหนักตัว
5. มีความสมัครใจในการเข้าร่วมในการวิจัยและยินดียินยอมในใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

6. ต้องไม่เข้าร่วมโครงการอื่นอยู่แล้วหรือไปฝึกกับโครงการอื่นในระยะเวลาเดียวกัน

เกณฑ์การคัดเลือกผู้เข้าร่วมวิจัยออกจาก การวิจัย

1. เกิดเหตุสุดวิสัยขึ้น และไม่สามารถเข้าร่วมการวิจัยต่อได้ เช่น เกิดอุบัติเหตุจนได้จนได้รับการบาดเจ็บ มีอาการเจ็บป่วย เป็นต้น

2. เข้าร่วมการทดสอบไม่ถึง 4 ครั้ง

3. ไม่สมัครใจในการเข้าร่วมการทดลองต่อ

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้าหลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสร้างโปรแกรมการทดสอบ

2. นำโปรแกรมการทดสอบเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาความเรียบร้อย

3. ทำการศึกษานำร่องก่อนการวิจัย (Try out) เพื่อทดลองรูปแบบการทดสอบและทดสอบวิธีการใช้เครื่องมือวัดตัวแปรต่างๆ กับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะดำเนินการวิจัย

4. นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจแก้และปรับปรุงให้เหมาะสม

5. นำเสนอโปรแกรมการทดสอบให้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขเพื่อหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence, IOC)

6. นำโปรแกรมการทดสอบเสนอเพื่อพิจารณาผ่านคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน

7. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการเครื่องมือ อุปกรณ์และสถานที่ที่ใช้ในการวิจัย

8. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงคณบดีคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อกำหนดวัน เวลาในการเก็บข้อมูล ขออนุญาตใช้สถานที่และอุปกรณ์

9. ผู้วิจัยชี้แจงและทำหนังสืออธิบายวัตถุประสงค์ และประโยชน์ที่รับจากการวิจัย รวมถึงขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งขอความร่วมมือจากผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย เมื่อผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยยินยอมเข้าร่วมวิจัย ผู้วิจัยให้ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยลงนามในหนังสือยินยอมเข้าร่วมวิจัย และตอบแบบสอบถามข้อมูลผู้ร่วมทดสอบทุกข้อ

หมายเหตุ: ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยห้ามออกกำลังกายอย่างหนัก 24 ชั่วโมงก่อนวันที่มาจะมาทดสอบ ไม่รับประทานอาหารมาก่อนทดสอบเป็นเวลา 2 ชั่วโมง ไม่ดื่มเครื่องดื่มที่มีคาเฟอีนมาก่อนทดสอบ 4 ชั่วโมง และนอนหลับอย่างเต็มที่ก่อนที่จะมาทดสอบทุกครั้ง ยิ่งไปกว่านั้นในการทดสอบทุกครั้งผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยจะต้องกระโดดด้วยความเร็วสูงสุดและแรงสูงสุด/ให้สูงที่สุดในการทดสอบท่าโยกกระโดดทุกครั้ง และในการทดสอบจะมีผู้ช่วยผู้วิจัยผู้ในการช่วยดูแลจำนวน 2 คน ซึ่งเป็นนิสิต เพศชาย ระดับมหาวิทยาลัย ศึกษา คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

10. จัดเตรียมสถานที่ที่ใช้ในการทดสอบและใบบันทึกผลการทดสอบ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

11. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังนี้

11.1 วันก่อนการทดสอบ จะมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

11.1.1 ให้ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยทำการอบอุ่นร่างกาย และทำการยืดเหยียดกล้ามเนื้อแบบอยู่กับที่

11.1.2 ทดสอบความแข็งแรงสูงสุด (1RM) ในขณะยกน้ำหนักท่าควอดเตอร์สควอท (Kraemer et al., 2006) ก่อนการทดสอบ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการคำนวณหาความหนักที่ใช้ในการทดสอบ

11.1.3 ทดสอบหาความถนัดของขา (Leg Dominance) (van Melick et al.,

2017) ก่อนการทดสอบ เพื่อใช้ในการกำหนดขาข้างที่ใช้สำหรับติดอุปกรณ์วัดคลื่นไฟฟ้ากล้ามเนื้อ

11.1.4 หลังจากทำการทดสอบก่อนการเก็บข้อมูลแล้ว ให้ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยทำการคลายอุ่นร่างกายด้วยการยืดเหยียดกล้ามเนื้อแบบอยู่กับที่

11.1.5 ผู้วิจัยทำการออกแบบการทดลองวิจัยตามรูปแบบวิธีถ่วงดุลลำดับ (Counter Balancing Design) แบ่งออกเป็น 5 ลำดับ ลำดับละ 3 คน ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) โดยแต่ละลำดับจะทำตามเงื่อนไขการทดสอบการผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืดในท่าย่อกระโดดด้วยเครื่องฝึกและทดสอบพลังระเบิด (FT 700 Power System) กับโอลิมปิกบาร์เบล (Olympic barbell) และแผ่นเพิ่มน้ำหนักวางบนแผ่นตรวจรับแรงกระแทก (Force plate) โดยการผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืดในสัดส่วนการผสมผสานที่แตกต่างกันของการทดสอบท่าย่อกระโดดทั้ง 5 เงื่อนไข โดยในการทดสอบผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยจะต้องกระโดดด้วยความเร็วสูงสุดและแรงสูงสุด/ให้สูงที่สุด 6 ครั้งไม่ต่อเนื่อง พักระหว่างการย่อกระโดดแต่ละครั้ง 20 วินาที (เสกศักย์ ธิติศักดิ์, 2556) ดังนี้

เงื่อนไขที่ 1 ความหนัก 30%
1 RM (การฝึกด้วยน้ำหนัก 90% + ยางยืด 10%)

เงื่อนไขที่ 2 ความหนัก 30%
1 RM (การฝึกด้วยน้ำหนัก 80% + ยางยืด 20%)

เงื่อนไขที่ 3 ความหนัก 30%
1 RM (การฝึกด้วยน้ำหนัก 70% + ยางยืด 30%)

เงื่อนไขที่ 4 ความหนัก 30%
1 RM (การฝึกด้วยน้ำหนัก 60% + ยางยืด 40%)

เงื่อนไขที่ 5 ความหนัก 30%
1 RM (การฝึกด้วยน้ำหนัก 50% + ยางยืด 50%)

หมายเหตุ: ทำการอ้างอิงสัดส่วนมาจากการวิจัยของสุทธิกร อาภาณุกุล (สุทธิกร อาภาณุกุล, 2556)

11.2 วันที่ทำการทดสอบเก็บข้อมูล (ในการทดสอบแต่ละครั้งจะต้องห่างกันไม่น้อยกว่า 48 ชั่วโมง เพื่อให้ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยได้ฟื้นตัวอย่างเต็มที่ เป็นผลให้ไม่เกิดการเกิดผลสะสมต่อเนื่องจากการทดสอบที่ให้ก่อนหน้า (Carry over effect) โดยจะทดสอบในเวลาเดิมทุกครั้ง)

11.2.1 ผู้ช่วยวิจัยทำการติดอุปกรณ์วิเคราะห์การทำงานของคลื่นไฟฟ้ากล้ามเนื้อ (Electromyography) ให้ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยของขาข้างที่ถนัด จำนวน 4 ตำแหน่ง (Mackala et al., 2013) ดังนี้ กล้ามเนื้อ Rectus femoris กล้ามเนื้อ Vastus medialis กล้ามเนื้อ Gastrocnemius medialis และกล้ามเนื้อ Tibialis anterior หลังทำการติดอิเล็กโทรด (Electrode) เสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะทำการทดสอบหา Maximal voluntary contraction: MVC ก่อนการทดสอบ

11.2.2 จากนั้นให้ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยทำการอบอุ่นร่างกายก่อนทำการทดสอบและทำการยืดเหยียดกล้ามเนื้อแบบอยู่กับที่

ผู้วิจัยทำการทดสอบอุปกรณ์ก่อนการทดสอบจริง โดยการสอบเทียบ (Calibration) แผ่นตรวจรับแรงกระแทกและตัวแปลงสัญญาณตำแหน่งของการทดสอบกล้ามเนื้อแรงระเบิด (Ballistic Measurement System) สอบเทียบเครื่องมือการวัดคลื่นไฟฟ้ากล้ามเนื้อ

11.2.3 ทำการทดสอบการผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืดในท่าย่อกระโดดตามเงื่อนไข โดยที่น้ำหนักแรงรุ่น 400S (400 Series Force plate) มาวางไว้บนฐานของเครื่องเครื่องฝึกและทดสอบพลังระเบิด (FT 700 Power System) เพื่อใช้บันทึกข้อมูลขณะทำการทดสอบ

หมายเหตุ: ในการวิจัยครั้งนี้จะทำการบันทึกภาพเคลื่อนไหวการทดสอบการผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืดในท่าย่อกระโดด ทั้ง 5 เงื่อนไขด้วยกล้องดิจิทัล เพื่อใช้ประกอบในการหาค่าคลื่นไฟฟ้ากล้ามเนื้อในการแยกช่วงการกระโดดในการ

ทดสอบ การทดสอบครั้งนี้ทำย่อกระโดดในช่วงการกระโดดขึ้นจากพื้น (Propulsion Phase)

ทำการทดสอบการผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืดในทำย่อกระโดด ในการทดสอบครั้งนี้จะทำการวัดมูย่เข้า 110 องศา (Gheller et al., 2015) ด้วยเครื่องวัดมูย่เข้าต่อเป็นอุปกรณ์ที่ใช้ในการวัด แล้วจึงดึงเชือกผูกกับเครื่องทดสอบพลังกล้ามเนื้อทั้ง 2 ข้าง และให้ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยย่อเข่าจนสัมผัสเชือกได้แล้วทำการกระโดดเพื่อให้มูย่ของข้อเข่าเท่ากันทุกครั้ง ข

หมายเหตุ: ในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการคำนวณแรงจากยางยืด โดยมีความยาวการยืดออกของยางยืดที่เหมาะสมกับผู้ทดสอบแต่ละคน ในกรณีที่ผู้ทดสอบมีส่วนสูงที่ไม่เท่ากัน ผู้วิจัยจะทำการปรับตำแหน่งของฐานที่ใช้วางดัมเบลที่ใช้ถ่วงยางยืดหรือทำการเลือกใชยางยืดที่ให้แรงต้านที่เท่ากัน เพื่อให้แรงต้านที่ได้จากยางยืดตามรูปแบบของการทดสอบในสัดส่วนต่างๆ มีความหนักเท่ากันตามสัดส่วนที่กำหนดไว้

11.2.4 หลังจากที่ทำ การทดสอบการผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืดในทำย่อกระโดดแล้ว ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยจะต้องทำการคลายอ่อนร่างกายด้วยการยืดเหยียดกล้ามเนื้อแบบอยู่กับที่

11.3 การเลือกข้อมูล ทำการเลือกค่าการกระโดดในช่วงการกระโดดขึ้นจากพื้น (Propulsion Phase) ณ ครั้งที่ได้พลังสูงสุดที่มากที่สุด มาค่าเดียวจากการย่อกระโดด 6 ครั้งไม่ต่อเนื่อง หลังจากนั้นนำค่าแรงสูงสุด, ความเร็วสูงสุด, ค่าอัตราการพัฒนาแรง (ในช่วง 0-200 มิลลิวินาทีแรก) และค่าคลื่นไฟฟ้ากล้ามเนื้อ ณ ครั้งที่เกิดพลังสูงสุดมาเป็นข้อมูล

12. นำผลการทดสอบที่ได้คือ พลังสูงสุด (Peak Power), แรงสูงสุด (Peak Force), ความเร็ว

สูงสุด (Peak Velocity), อัตราการพัฒนาแรง (Rate of Force Development) และค่าคลื่นไฟฟ้ากล้ามเนื้อ (Electromyography) ในขณะทำการทดสอบการผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืดในทำย่อกระโดด ทั้ง 5 เงื่อนไข มาใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ผลทางสถิติ

13. สรุปผลการวิจัย พร้อมทั้งเสนอแนะความคิดเห็นที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ผ่านโปรแกรมสำเร็จรูป (Statistical Package for the Social Sciences: SPSS Version23) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. หาค่าเฉลี่ย (Mean)
2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. วิเคราะห์ผลการทดสอบทุกรายภายในกลุ่ม โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวชนิดวัดซ้ำ (One-way analysis of variance with repeated measure) ของค่าพลังสูงสุด ค่าแรงสูงสุด ความเร็วสูงสุด อัตราการพัฒนาแรงสูงสุด และคลื่นไฟฟ้ากล้ามเนื้อ ถ้าพบความแตกต่างจึงเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการของ LSD
4. ทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ผลการวิจัย

1. จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ผู้เข้าร่วมวิจัยจำนวน 13 คน มีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 23.00 ± 2.24 ปี ส่วนสูงเฉลี่ยเท่ากับ 173.62 ± 5.69 เซนติเมตร น้ำหนักเฉลี่ยเท่ากับ 72.85 ± 8.49 กิโลกรัม และค่าความแข็งแรงของกล้ามเนื้อขาเฉลี่ยเท่ากับ 2.14 ± 0.43 เท่าต่อน้ำหนักตัว

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลพื้นฐานของผู้เข้าร่วมวิจัย จำนวน 13 คน

ข้อมูลพื้นฐาน	$\bar{X}$	S.D.
อายุ (ปี)	23.00	2.24
ส่วนสูง (เซนติเมตร)	173.62	5.69
น้ำหนัก (กิโลกรัม)	72.85	8.49
ค่าความแข็งแรงของกล้ามเนื้อขา (เท่าต่อน้ำหนักตัว)	2.14	0.43

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าพลังสูงสุด แรงสูงสุด ความเร็วสูงสุด อัตราการพัฒนาแรง และคลื่นไฟฟ้ากล้ามเนื้อ ของการผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืดในท่า ย่อกระโดด โดยใช้อัตราส่วนการผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืดที่ 90:10, 80:20, 70:30, 60:40 และ 50:50

ตัวแปรตาม	อัตราส่วนการผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืด					F	p-value
	90:10 $\bar{X} \pm \text{S.D.}$	80:20 $\bar{X} \pm \text{S.D.}$	70:30 $\bar{X} \pm \text{S.D.}$	60:40 $\bar{X} \pm \text{S.D.}$	50:50 $\bar{X} \pm \text{S.D.}$		
พลังสูงสุด (วัตต์)	2,391.54 $\pm$ 497.18	2,325.25 $\pm$ 335.06	2,663.27 $\pm$ 531.92	2,510.17 $\pm$ 404.72	2,862.35 $\pm$ 555.39	2.735	.037*
แรงสูงสุด (นิวตัน)	2,085.31 $\pm$ 243.57	2,172.49 $\pm$ 435.94	2,113.41 $\pm$ 186.31	2,164.69 $\pm$ 201.07	2,037.60 $\pm$ 265.09	.521	.721
ความเร็วสูงสุด (เมตรต่อวินาที)	1.41 $\pm$ .52	1.27 $\pm$ .15	1.47 $\pm$ .31	1.33 $\pm$ .19	1.62 $\pm$ .44	1.707	.160
อัตราการพัฒนา แรง (นิวตัน/ มิลลิวินาที)	1,075.57 $\pm$ 392.70	1,071.88 $\pm$ 334.94	1,197.24 $\pm$ 99.08	1,232.15 $\pm$ 132.63	1,263.97 $\pm$ 170.06	1.609	.184

* p<.05

ตารางที่ 2 (ต่อ)

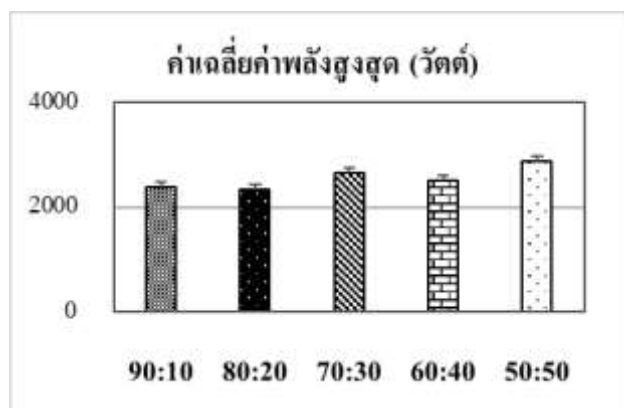
ตัวแปรตาม	อัตราส่วนการผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืด					F	p-value
	90:10	80:20	70:30	60:40	50:50		
	$\bar{X} \pm S.D.$	$\bar{X} \pm S.D.$	$\bar{X} \pm S.D.$	$\bar{X} \pm S.D.$	$\bar{X} \pm S.D.$		
คลื่นไฟฟ้ากล้ามเนื้อ (uV.s)							
Rectus femoris	475.34	482.74	499.31	541.15	571.61	.400	.808
	±	±	±	±	±		
	210.55	173.33	197.87	271.53	293.97		
Vastus medialis	725.48	690.01	662.99	637.85	750.06	.317	.866
	±	±	±	±	±		
	339.38	277.80	185.29	303.66	323.71		
Gastrocnemius medialis	710.53	569.46	544.49	590.02	660.59	.974	.428
	±	±	±	±	±		
	406.06	234.43	142.30	165.85	217.26		
Tibialis anterior	299.18	340.65	518.64	392.26	406.46	2.252	.074
	±	±	±	±	±		
	111.95	133.27	316.94	112.00	234.73		

* p<.05

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของพลังสูงสุดของการผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืดที่ 90:10, 80:20, 70:30, 60:40 และ 50:50

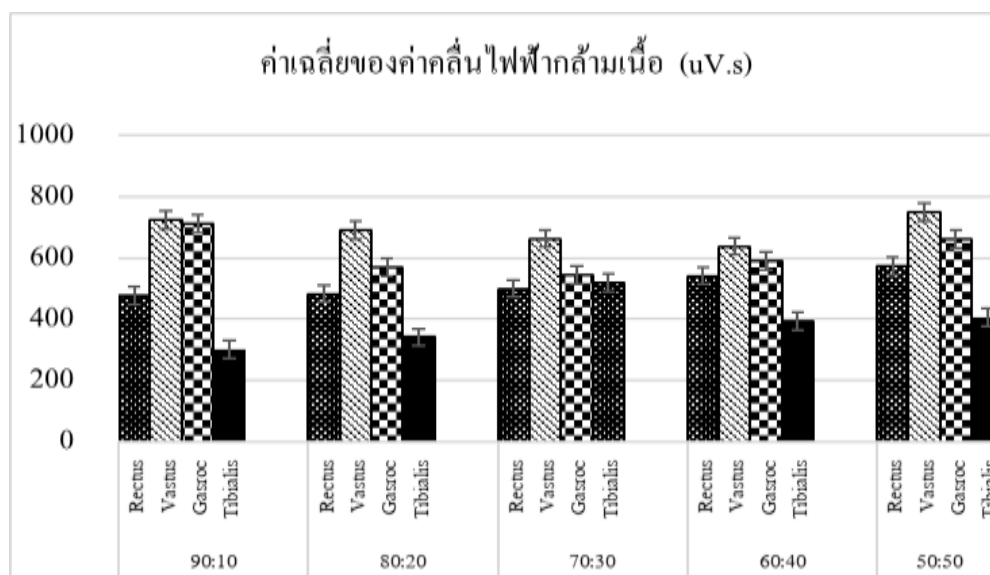
อัตราส่วน	วัด	90:10	80:20	70:30	60:40	50:50
	$\bar{X}$	2391.54	2325.25	2663.28	2510.17	2862.35
90:10	2391.54	-	66.29	-271.74	-118.63	-470.81*
80:20	2325.25		-	-338.03	-184.92	-537.10*
70:30	2663.28			-	153.11	-199.08
60:40	2510.17				-	-352.18
50:50	2862.35					-

*p<.05

*p<.05

รูปที่ 1 แผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของค่าพลังสูงสุด ของการผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืด ในท่าย่อกระโดด โดยใช้อัตราส่วนการผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืดที่ 90:10, 80:20, 70:30, 60:40 และ 50:50

รูปที่ 2 แผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของค่าคลื่นไฟฟ้ากล้ามเนื้อ ของการผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืดในท่าย่อกระโดด โดยใช้อัตราส่วนการผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืดที่ 90:10, 80:20, 70:30, 60:40 และ 50:50

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าพลังสูงสุด (วัตต์) ของอัตราส่วนการผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืด 90:10, 80:20, 70:30, 60:40 และ 50:50 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพื่อทราบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจึงทำการเปรียบเทียบรายคู่ โดยวิธีการของ LSD ปรากฏผลดังตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยของค่าแรงสูงสุด (นิวตัน) ค่าความเร็วสูงสุด (เมตรต่อวินาที) ค่าอัตราการพัฒนาแรง (นิวตัน/มิลลิวินาที) และค่าเฉลี่ยของคลื่นไฟฟ้ากล้ามเนื้อของอัตราส่วนการผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืด 90:10, 80:20, 70:30, 60:40 และ 50:50 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของค่าเฉลี่ยของค่าพลังสูงสุดของการผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืด พบว่ารูปแบบแรงต้านของการผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืด 90:10 มีค่าพลังสูงสุดมากกว่ารูปแบบแรงต้านที่ผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืด 50:50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รูปแบบแรงต้านของการผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืด 80:20 มีค่าพลังสูงสุดมากกว่ารูปแบบแรงต้านที่ผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืด 50:50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาและเปรียบเทียบผลฉับพลันของการผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืดในท่าย่อกระโดดที่มีต่อพลังสูงสุดและคลื่นไฟฟ้ากล้ามเนื้อ โดยสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ คือ การทดสอบที่ความหนัก 30 เปอร์เซ็นต์ของความแข็งแรงสูงสุด (1RM) โดยการผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืดในสัดส่วน 90:10, 80:20, 70:30, 60:40 และ 50:50 จะส่งผลต่อพลังสูงสุด แรงสูงสุด ความเร็วสูงสุด และอัตราการพัฒนาแรงที่แตกต่างกัน จากการศึกษาพบว่าค่าเฉลี่ยของค่าพลังสูงสุด มีความ

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานงานวิจัย จึงอภิปรายผลการทดลองดังนี้

การผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืดในสัดส่วน 50:50 เป็นสัดส่วนที่ทำให้เกิดค่าเฉลี่ยของค่าพลังสูงสุด มากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางที่ 2) เพราะว่าการผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืดในสัดส่วน 50:50 เป็นสัดส่วนที่ร่างกายได้รับแรงต้านจากน้ำหนักที่น้อยที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนอื่นจากกฎของนิวตัน แรงเท่ากับมวลคูณกับความเร่ง ($F=ma$) เมื่อแรงต้านของน้ำหนัก (m) ลดลงก็จะทำให้ความเร็วของเคลื่อนที่ (v) เพิ่มขึ้น (Everett, 2011) นอกจากนั้นแล้วจะเห็นได้ว่าค่าอัตราการพัฒนาแรงของการผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืดในสัดส่วน 50:50 มีค่ามากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนอื่น แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางที่ 2) เนื่องจากอัตราการพัฒนาแรงเป็นความสามารถของกล้ามเนื้อที่ออกแรงได้ภายในระยะเวลาสั้นๆ ซึ่งจะต้องอาศัยการทำงานของกล้ามเนื้อในวงจรหดสั้น (Stretch shortening cycle) ในขณะทำการกระโดดกล้ามเนื้อจะมีการเริ่มทำงานแบบยืดยาวออก (Eccentric muscle contraction) จนกระทั่งสุดความยาวของกล้ามเนื้อมีสภาพตึงตัวสูงสุดทำให้เกิดภาวะสะสมพลังยืดหยุ่น (Elastic energy) ก่อนที่จะนำพลังยืดหยุ่นไปใช้ในการทำงานของกล้ามเนื้อแบบหดสั้นเข้า (Concentric muscle contraction) แบบทันทีทันใด ทำให้เกิดรีเฟล็กซ์ยืด (Stretch reflex) ซึ่งปฏิกิริยารีเฟล็กซ์ยืดจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการหดตัวของกล้ามเนื้อแบบหดสั้นเข้าให้มีประสิทธิภาพส่งผลให้ออกแรงได้มากขึ้น

การผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืดในสัดส่วน 50:50 เป็นสัดส่วนที่ได้รับแรงต้านจากยางยืดมากที่สุดเมื่อเทียบกับสัดส่วนอื่น การเพิ่มขึ้นของแรงต้านจากยางยืดทำให้ร่างกายต้องออกแรงต้านกับการตึงตัวของยางยืดเพิ่มขึ้น ส่งผลให้การทำงานของ

กล้ามเนื้อแบบยืดยาวออกทำงานเพิ่มขึ้น (Wallance et al., 2006; Israetel et al., 2010; Stevenson et al., 2010) จึงเกิดการถ่ายโยงของแรงมากขึ้น และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของกล้ามเนื้อแบบหดสั้น (Argus, Gill, Keogh, Blazevich & Hopkins, 2011) นำไปสู่การถ่ายโยงของแรงและเกิดพลังระเบิดที่ใช้ในกระโดดได้ดีขึ้น และช่วยพัฒนาอัตราการพัฒนาแรงให้ดีขึ้นตามไปด้วย (Anderson, Sforzo & Sigg, 2008)

จากการศึกษาคลื่นไฟฟ้ากล้ามเนื้อของการผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืดในท่าย่อกระโดด พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางที่ 2) แต่จากผลการวิจัยพบว่าในขณะที่ทำการย่อเข้าท่ามูม 110 องศา โดยการผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืดในสัดส่วน 50:50 ส่งผลให้กล้ามเนื้อ Rectus Femoris และกล้ามเนื้อ Vastus Medialis มีการทำงานมากที่สุดเมื่อเทียบกับสัดส่วนอื่น อาจเป็นเพราะว่าการผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืดในสัดส่วน 50:50 เป็นสัดส่วนที่ได้รับแรงต้านจากน้ำหนักที่น้อยและได้รับแรงต้านจากยางยืดมากเมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนอื่น ในขณะที่ย่อกระโดดกล้ามเนื้อ Rectus Femoris และกล้ามเนื้อ Vastus Medialis จะออกแรงเพื่อที่จะเอาชนะแรงต้านที่ได้รับ ในการกระโดดขึ้นไปเป็นแนวตั้ง และส่วนของกล้ามเนื้อ Gastrocnemius medialis และกล้ามเนื้อ Tibialis anterior ที่ทำงานน้อย เนื่องจากเป็นกล้ามเนื้อที่ช่วยให้ร่างกายเกิดความมั่นคง (Stabilize) ในการทรงตัว และพื้นผิวที่ใช้ในการวิจัยเป็นลักษณะที่มั่นคง (Stable surface) จึงอาจส่งผลให้กล้ามเนื้อดังกล่าวทำงานได้น้อย

สรุปผลการวิจัย การผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืด ที่ความหนัก 30% ของ 1RM ในสัดส่วนการผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืด 50:50 สามารถพัฒนาพลังสูงสุดได้ดีกว่าสัดส่วนการผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืด 90:10, 80:20, 70:30 และ 60:40

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย การผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืดในท่าย่อกระโดดเป็นวิธีที่ควรนำไปใช้ในการฝึกพลังกล้ามเนื้อ โดยใช้ความหนักที่ 30% ของ 1RM ของการผสมผสานการฝึกด้วยน้ำหนักและยางยืดในสัดส่วน 50:50 เพราะเป็นสัดส่วนที่สามารถพัฒนาพลังสูงสุดได้

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุนสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์ คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้เข้าร่วมงานวิจัยทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการทดลองเป็นอย่างดีและผู้ช่วยวิจัยที่คอยช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลเป็นไปอย่างเรียบร้อย

เอกสารอ้างอิง

- Albernethy, B. , Kippers, V. , Hanrahan, S. , Pandey, M., McManus, A., & Mackinnon, L. (2005). *The Biophysical Foundations of Human Movement*. Champaign, IL: Human Kinetics.
- Anderson, C. E., Sforzo, G. A., & Sigg, J. A. (2008). The effects of combining elastic resistance and free weight resistance on strength and power in athletes. *Journal of Strength and Conditioning Research*, 22(2), 567-574.
- Argus, C. K., Gill, N. D., Keogh, J. W., Blazevich, A. J., & Hopkins, W. G. (2011). Kinetic and training comparisons between assisted, resisted, and free countermovement jumps. *Journal of strength and conditioning research*, 25(8), 2219-2227.
- Baker, D., & Newton, R. D. (2005). Methods to Increase the Effectiveness of Maximal Power Training for the Upper Body.

- Strength and Conditioning Journal*, 27(6), 24-32.
- Benjapontsit, K. & Intiraporn, C. (2015). Acute Effects of Different Resistance Elastic Band on Vertical Jump Peak Power in Young Female Volleyball Players. *Journal of Sports Science and Health*, 16(3), 28-36.
- Bellar, D. M., Muller, M. D., Barkley, J. E., Kim, C. H., Ida, K., Ryan, E. J., Bliss, M. V., & Glickman, E. L. (2011). The effects of combined elastic- and free- weight tension vs. free-weight tension on one-repetition maximum strength in the bench press. *Journal of strength and conditioning research*, 25(2), 459-463.
- Corbin, C. B., Welk, G. J., Corbin, W. R., & Welk, K. A. (2008). *Concepts of fitness and wellness*. Americans, New York: The McGraw-Hill companies.
- Everett, G. (2011). *Olympic weightlifting: a complete guide for athletes and coaches*. The United States of American: Catalyst Athletics.
- Fleck, S. J., & Kraemer, W. J. (2004). *Designing resistance training programs* Champaign, Illinois: Human Kinetics.
- Harman, E., Baechle, T. R., & Earle, R. W. (2000). *The biomechanics of resistance exercise (Eds)*. In Essentials of Strength and Conditioning Champaign, IL: Human Kinetics.
- Hori, N. , Newton, R. U. , Andrews, W. A. , Kawamori, N. , McGuigan, M. R. , & Nosaka, K. (2008). Does performance of hang power clean differentiate performance of jumping, sprinting, and changing of direction?. *Journal of strength and conditioning research*, 22(2), 412-418.
- Israetel, M. A., McBride, J. M., Nuzzo, J. L., Skinner, J. W., & Dayne, A. M. (2010). Kinetic and kinematic differences between squats performed with and without elastic resistance bands. *Journal of Strength and Conditioning Research*, 24(1), 190-194.
- McBride, J. M., Triplett-McBride, T., Davie, A., & Newton, R. U. (2002). The effect of heavy- vs. light-load jump squats on the development of strength, power, and speed. *Journal of strength and conditioning research*, 16(1), 75-82.
- Paditsaeree, K., Intiraporn, C., & Lawsirirat, C. (2016). Comparison Between the Effects of Combining Elastic and Free-Weight Resistance and Free- Weight Resistance on Force and Power Production. *Journal of strength and conditioning research*, 30(10), 2713-2722.
- Rhea, M. R., Kenn, J. G., & Dermody, B. M. (2009). Alterations in speed of squat movement and the use of accommodated resistance among college athletes training for power. *Journal of Strength and Conditioning Research*, 23(9), 2645-2650.
- Saeterbakken, A. H., Andersen, V., & Tillaar, R. (2016). Comparison of Kinematics and Muscle Activation in Free-Weight Back Squat with and Without Elastic

- Resistance Bands. *Journal of Strength and Conditioning Research*, 30(4), 945–952.
- Simmons, L. P. (1999). Bands and chains. *Power lifting USA*, 22, 26-27.
- Stevenson, M. W., Warpeha, J. M., Dietz, C. C., Giveanz, R. M., & Erdman, A. G. (2010). Acute effects of elastic resistance bands during the free-weight barbell back squat exercise on velocity, power and force production. *Journal of Strength and Conditioning Research*, 24(11), 2944-2954.
- Thomas, G. A., Kraemer, W. J., Spiering, B. A., Volek, J. S., Anderson, J. M., & Maresh, C. M. (2007). Maximal power at different percentages of one repetition maximum: influence of resistance and gender. *Journal of strength and conditioning research*, 21(2), 336-342.
- Umberger, R. (1998). Mechanics of the vertical jump and two joint muscles: implication for training. *National Strength and Conditioning Association Journal*, 20(5), 70-74.
- Wallace, B. J., Winchester, J. B., & McGuigan, M. R. (2006). Effects of elastic resistance bands on force and power characteristics during the back-squat exercise. *Journal of Strength and Conditioning Research*, 20(2), 268–272.
- Wilson, G. J., Newton, R. U., Murphy, A. J., & Humphries, B. J. (1993). The optimal training load for the development of dynamic athletic performance. *Medicine and science in sports and exercise*, 25(11), 1279-1286.
- Yessis, M. (2000). *Explosive Golf: Using the Science of Kinesiology to Improve Your Swing*. [Press release]